

Biz intiqamımızı döyüş meydanında aldığımız

30 ilə yaxın davam edən işğala 44 gündə son qoyuldu. “Həlli yoxdur” - deyilən Qarabağ münaqişəsi həllini tapdı. Noyabrın 10-da Ermənistan kapitulyasiya aktına imza atandan və sülh əldə olunandan sonra Prezident İlham Əliyev xalqa müraciətində vurğulayırdı: “Məsələ ilə məşğul olan siyasətçilərin hamısı deyirdi ki, bu münaqişənin hərbi həlli yoxdur. Mən nə deyirdim? Deyirdim ki, var! Məni tənqid edirdilər ki, İlham Əliyev nə danışır? Yoxdur hərbi həlli. Dedim yaxşı, yoxdursa, onda bunu sülh yolu ilə həll edin... Sülh yolu ilə 1 il, 2 il, daha 30 il sülh yolu ilə?”

Münaqişənin yalnız sülh yolu ilə həllinin mümkünlüyünə inandırmağa çalışanlara bunun üçün 30 ilə yaxın vaxt verildi. Bu müddət ərzində Azərbaycan dünyanı özəli torpaqlarını güzəştə getməyəcəyinə inandırdı.

Azərbaycan bir tərəfdən diplomatik danışıqları davam etdirib, digər tərəfdən silahlandı, Ordu quruculuğuna böyük vəsait ayırdı. Yəni, uzun illərdir ki, Azərbaycanın dövlət büdcəsində hərbi xərclərin birinci yerdə olması təsadüf deyildi. Nəticə göz qabağındadır.

Azərbaycan silahları

Azərbaycanda nizami ordunun yaranması ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır, möhkəmlənməsi Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətinin nəticəsidir. Qarabağ meydanında düşmən qarşısına ən müasir silahı, güclü psixoloji keyfiyyəti ilə çıxardığımız ordu uzun illərin hazırlığı, bu sahəyə verilən öncəliyin nəticəsidir. “21-ci əsrdə Azərbaycanın hərbi büdcəsi Ermənistanın hərbi büdcəsini 3-5 dəfə üstələyib; bəzi illərdə Azərbaycanın hərbi büdcəsi Ermənistanın bütün dövlət büdcəsindən daha çox olub” - Rusiya Elmlər Akademiyası Uzaq Şərq İnstitutunun baş elmi işçisi Vasili Kaşin belə deyir. O, mətbuata müsahibəsində Ermənistanla Azərbaycanın silahlanma strategiyasını müqayisə edir: “Azərbaycanın silahlanmaya sərf etdiyi xərclər və planlaşdırma işi daha məqsədyönlü idi”.

Döyüşən Azərbaycan

Beləliklə, Azərbaycan bu müharibəyə məqsədyönlü şəkildə hazırlaşdı. Üstəlik, sadəcə silahlanaraq yox, həm də döyüş qabiliyyətini, fiziki hazırlığını, psixoloji keyfiyyətlərini artıraraq. Nəhayət, o gün gəldi. Ermənistanın siyasi və hərbi təhrikləri Azərbaycanı qəti addım atmağa sövq etdi. Məqsəd bir, hədəf qəti idi: torpaqlar işğaldan azad edilməli, ölkənin ərazi bütövlüyü təmin olunmalıydı. Prezident İlham Əliyev ordunun qarşısına qoyulan hədəfə nail olduğunu dünya mediası qarşısında da bəyan etdi: “Müzəffər ordu onun qarşısında duran vəzifənin öhdəsindən məharətlə gəlib. Hədəf ərazi bütövlüyümüzün bərpa edilməsi idi və Azərbaycan hərbi qələbəni qazandı. Torpaqları danışıqlar, müzakirə yolu ilə yox, hərbi yolla

azad etdik. Döyüşərək, qan tökərək, şəhidlər verərək ədaləti bərpa etdik. Şəhidlərimizin qanını yerdə qoymadıq. Düşməndən intiqamımızı döyüş meydanında aldığımız”.

Qarşıda duran vəzifənin öhdəsindən gəlməkdə və qısa müddətdə hədəfə çatmaqda strateji planlaşdırma və peşəkar komandanlıq çox böyük rol oynadı. Ali Baş Komandan gündəlik döyüş planını sərkərdələri ilə müzakirə etdi, başa çatdıran günün nəticələrini təhlil edib, yeni günün planını qurdu. “Strateji planlaşdırma qələbənin əldə olunmasını təmin edən əsas amillərdən biridir. Planlaşdırma düzgün olmasaydı, qələbənin əldə olunması çox çətin olardı. Ona görə ki, orada uzunmüddətli istehkamlardan əlavə, təbii relyef də çətinlik törədir. Dağa dırmaşmaq, aşağıdan yuxarıya qalxmaq lazımdır. Şuşanın alınması isə, ümumiyyətlə, ayrıca dastandır”, - deyən Prezident İlham Əliyevin fikrincə, bu müharibə Azərbaycan Ordusuna yeni təcrübə qazandıraraq: “Müharibə dövründə biz yeni təcrübə topladıq. Çünki bizim ordumuz müharibələrdə iştirak etmədi. İndi müharibə çox böyük bir təcrübədir. Biz bu təcrübədən düzgün nəticə çıxarmalıyıq. Böyük uğurlarımız olub. Eyni zamanda, müharibə dövründə müəyyən çatışmazlıqlar da olub, amma onlar həll edilə bilər”.

Çatışmazlıqlar həll edildi və müharibə uğurla başa çatdı. Azərbaycan Prezidenti dünya mətbuatının qarşısında qalib baş sərkərdə və dövlət başçısı olaraq qələbənin necə qazandığını açıqladı: “Vətən müharibəsi eyni zamanda peşəkar komandanlıq

İlham ƏLİYEV, Ali Baş Komandan

“Vətən müharibəsi eyni zamanda peşəkar komandanlıq nümunəsidir”

nümunəsidir. Vahid komandanlıq, planlaşdırma olmadan qələbənin əldə olunması mümkünsüz olardı. Bütün elementlərin düzgün kombinasiyası: kəşfiyyat, artilleriya, pilotsuz uçuş aparatları, pilotsuz kamikadzelər, xüsusi təyinatlılar, ordu korpusları - qələbəyə gətirib çıxarıb”.

Qəhrəman əsgər

Prezidentin ifadəsi ilə desək, Qarabağ müharibəsi bütün elementlərin düzgün kombinasiyası deməkdir. Bu kombinasiyanın mərkəzində isə qəhrəman Azərbaycan əsgəri mövqə tutub. Savaşın əsas qəhrəmanı odur, nizami Azərbaycan Ordusu və onun əsgəri. Qələbə məhz onların - qəhrəman oğulların qanıyla yazıldığı qürur hekayəsidir. Bu qədr mürəkkəb hərbi əməliyyatlar icra edə biləcəyini və irəliləyəcəyini düşünməyən müşahidəçilər üçün Azərbaycan Ordusu meydana uğurlu nəticələrlə çıxdı.

Ordumuz müşahidəçilərdən, dünyadan əvvəl düşməni təəccübləndirdi. Sadəcə təəccübləndirmədi, onun qorxulu yuxusuna çevrildi. Bunu Fransadan köüllü olaraq Qarabağa gəlmiş erməni döyüşçünün “Yerevan Today” kanalında yayılan xatirələrindən daha aydın görmək olar: “Onların gəlişi sanki ölüm mələyinin gəlişi kimi idi. 3-4 nəfər gəlib, səngərdəki silahlanmış 20-30 erməni əsgərini öldürərək, gəldikləri kimi də yoxa çıxırdılar... Deyirlər ki, 1500 erməni əsgəri 5-6 Azərbaycan əsgərinin qarşısından qaçdı. Bəli, qaçdı”.

Düşmənin etirafından da göründüyü kimi, onlar hələ uzun müddət öz-

lərinə gələ bilməyəcəklər. Onlar qaçmağa məhkum idi. Çünki qarşılarında üreyində torpaq həsrəti, düşüncəsində konkret hədəfi olan Azərbaycan Ordusunun yüksək hazırlıqlı döyüşçüləri vardı. Prezident İlham Əliyevin fikrincə, peşəkarlıq olmadan qələbə mümkün olmazdı: “Azərbaycan Ordusu döyüşlər zamanı öz dözümlü və peşəkarlığını nümayiş etdirib. Silahdan istifadə etmə məharəti və inanılmaz fiziki qüvvə böyük hazırlıq tələb edir. Sal qayalara aşağıdan dırmaşmaq, müdafiə xətlərini yarmaq peşəkarlıq olmadan qeyri-mümkündür”.

Xüsusi təyinatlıların düşmənin canına vələhə salan qəhrəmanlığı xalqın da onlara qarşı xüsusi rəğbət hissini gücləndirib. Lakin bu da bir həqiqətdir ki, əldə olunmuş böyük qələbə bütün qoşun növlərinin öz payı var. Döyüş əməliyyatlarında Sərhəd Xidmətinin xüsusi təyinatlı qüvvələri, daxili qoşunlar, təhlükəsizlik xidməti, kəşfiyyat xidməti, Naxçıvan ordusunun xüsusi qüvvələri fəal iştirak edərək düşməni sarsıdıcı zərbələr endirib. Vahid komandanlıq altında hər biri öz vəzifəsinin öhdəsindən məharətlə gəlib. Ordu korpusları ərazilərin azad edilməsi və mövqelərin əldə saxlanması ilə bağlı tapşırıqları məharətlə icra edərək üzərlərinə düşən məsuliyyəti layiqli şəkildə yerinə yetiriblər. Bu da nəticə. Prezident İlham Əliyev qısa müddətdə qazanan qələbəni məhz onların fəaliyyəti ilə bağlayıb: “Azərbaycan əsgəri qəhrəmanlıq nümunəsidir. Azərbaycanın xüsusi təyinatlılarının və digər hərbi birləşmələrinin misilsiz mərdliyi, qəhrəmanlığı, fədakarlığı nəticəsində biz qələbəni qısa müddət ərzində əldə edə bildik”.

Qarabağ müharibəsi dünya mediasının marağ dairəsindədir

Azərbaycan əsgəri qəhrəmandır. O psixoloji cəhətdən yüksək səviyyədə qiymətləndirilən bir qüvvəyə qalib gəlib. Uzun illər böyük istehkamlar qurmuş, işğal etdiyi ərazinin müdafiəsini gücləndirmiş amansız bir qüvvəyə.

Azərbaycan əsgəri, sadəcə beton ehkamları dırnaqları ilə aşmadı, həm də düşmənin yüksək psixoloji keyfiyyətlərini də yerlə bir etdi. Bunu necə etdiyinə gəlincə, bu mövzu müharibə dövründə də, ondan sonra da dünya mətbuatının marağ obyektindədir.

Dünya mətbuatının Azərbaycan Ordusunun peşəkarlığına diqqəti Prezident İlham Əliyevin xarici və yerli mətbuat nümayəndələri üçün keçirdiyi mətbuat konfransında da hiss olub. Prezident bu müharibədə cəbhə aviasiyasının, pilotsuz uçuş aparatlarının itkilərinin minimuma endirilməsində rolunu belə qiymətləndirib: “Pilotsuz uçuş aparatları təkcə zərbə və kəşfiyyat funksiyalarını deyil, həm də atəşin təhvil edilməsi funksiyalarını yerinə yetirirdi. Hətta bəzən göstərilən kadrlarda da görünür ki, hədəf götürülüb, mermi isə hədəfi vurur. Buna görə də bütün bu əməliyyatların kombinasiyası uğurla nəticələnib”.

Uzun sözün qısa, 44 günlük Vətən müharibəsi və onun nəticələri hələ də araşdırılır, hərbi-siyasi ekspertlərin müzakirə mövzusunə çevrilir. Görünən odur ki, hələ uzun müddət də danışılaçaq. Prezident İlham Əliyev yerli və xarici media nümayəndələri üçün keçirdiyi mətbuat konfransında Müzəffər Azərbaycan Ordusu haqqında danışarkən hiss etdiyi qürurunu gizlətməyib: “Zaman keçdikcə məxfilik qırılı götürüləcək və informasiya daha çox olacaq. Amma bizə məlum olan faktlar da Ordumuzun peşəkarlığı və sücaəti ilə qürur duyumağa əsas verir”.

Bu gün əminliklə deyə bilərik ki, “Azərbaycan Ordusu döyüş meydanında tarix yazdı”, - ifadəsi gəlişi gözəl söz deyil, reallığın tam ifadəsidir. Göstərdiyi gücü və yenilməzliyi ilə Müzəffər Azərbaycan Ordusu təkcə düşməni, onun havadarlarını yox, bütün dünyanı da təəccübləndirdi. Müharibə başlayan kimi döyüşlərə qatılan Biləsuvar rayonu Bağbanlar kənd orta məktəbinin direktoru Nazim Sadıqov “Azərbaycan müəllimi” qəzetinə müsahibəsində Ordumuzun qüdrətindən necə təsirləndiyini deyir: “Mən bu müharibədə ordumuzun gücünü gördüm. Xalqımızın birliyini gördüm. Düşmənimiz zəif deyildi, ancaq bizim qarşımızda çox gücsüz idi, qaçmağa məhkum idi”.

Ruhiyyə DAŞSALAHLI